

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

7-8. évfolyamos tanulók számára

1. forduló- MEGOLDÓKULCS

2.

Össz.pontszám:	53p	
----------------	------------	--

1. Idegen közmondások

Nincs olyan nép, amely ne fogalmazott volna meg mindennapi bölcsességeket, s ezekből az évszázadok alatt gyakran ismételt közmondások, szólások születtek. Hiába vagyunk egymástól akár több ezer kilométer távolságra, a közmondások, szólások üzenete mégis hasonló. Felismered-e más népek magyarra fordított bölcsességeiben a magyar megfelelőt?

a) Olvasd el az idegen közmondásokat, majd írd az üres négyzetbe a magyar megfelelőjük betűjelét!

1. Ne sírj a kiömlött tej miatt! (angol)	C	A	Rossz pénz nem vész el.
2. A majom is leesik a fáról. (japán)	G	B	Nem a ruha teszi az embert.
3. Mindenütt jó, ahol nem vagyunk. (orosz)	E	C	Késő bánat, eb gondolat.
4. A gaz nem pusztul el. (német)	A	D	Kutyából nem lesz szalonna.
5. Nem szabad diadalt énekelnünk a győzelem előtt. (francia)	F	E	A szomszéd füje mindig zöldebb.
6. Akit macska szült, az egereket fog. (olasz)	D	F	Nyugtával dicsérd a napot.
7. Még ha a majom selyembe öltözik is, majom marad. (spanyol)	B (D)	G	A lónak is négy lába van, mégis megbotlik.

7p	
-----------	--

b) Vajon mit jelentenek a fenti közmondások? Több jelentést is olvashatsz az alábbiakban. Az idegen közmondások számát írd a jelentésük mellé! Figyelj, nem kell valamennyi jelentés mellé számot írni!

Ne a külsőségek alapján ítéld!	7
Nem érti a helyzetet.	-
Az ember sosem elégedett a helyzetével.	3
Az öröm a biztos sikert kövesse!	5
A legrátermettebb is hibázhat.	2
Az utólagos megbánás semmit nem ér.	1
A hitvány embert nem kell féltetni.	4
Barátokkal könnyebben elvégezzük a munkát.	-
Van, aki sosem változik.	6
Ne költsd felesleges dolgokra a pénzed!	-

10p	
------------	--

2. Különös tantárgyak szerte a világból

Olvasd el az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

Mindenki életében elérkezik az az ominózus szeptember elseje, ami már nem csak az őszt, de az iskolakezdést is jelenti. Az iskolatáska mindenki hátát ugyanúgy nyomja, ebben valószínűleg a világ

összes gyereke és tinédzsere egyforma. Ám hogy mit és hogyan tanulunk az iskolában, az bizony országonként igencsak eltérő. Lássuk, mi újság a külföldi iskolákban!

Japánban a tisztelet a természetnek elnevezésű tanórák célja, hogy megtanítsák a gyerekeknek a környezetük, a természet értékeit, szépségét. A cél: kihozni a gyerekeket a laptop és az okostelefonok világából legalább 45 percre.

A Baskír Köztársaságban közel 100 iskolában van saját méhészet, ahol a gyerekek elsajátíthatnak minden tudást, ami a méhgazdálkodáshoz szükséges. Az oktatók szerint a méhészet tantárgy türelemre, figyelmességre és pontosságra is tanítja a gyerekeket.

A kiberbiztonság elnevezésű tantárgynak hatalmas létjogosultsága van a mai világban. Izraelben az elméleti és gyakorlati órákon a gyerekek megtanulják, hogy kell viselkedni a kibertérben, hogyan kell válaszolni kommentekre, blogokra, videókra, külön figyelmet fordítanak a bullyingra és a videójáték-függőségre.

Annak érdekében, hogy továbbra is az ausztrálok maradjanak a szörf legjobbjai, már tantárgyként is oktatják az iskolákban. A cél, hogy egyetlen külföldi se lovagolja meg jobban a hullámokat, mint ők. Hasonló tantárgyat vezettek be Hawaiiin is.

Oroszországban a hagyományosnak mondható tárgyak mellett a gyerekek tanulnak sakkozni is. A középiskola is egészen szokványos lenne, ám oktatnak asztronómiát, világkultúrát és műszaki rajzolást. A finn iskolák eddig is híresek voltak gyakorlati szemléletükről és kreatív módszertanukról. A finn gyerekek a növényekről a parkban vagy az erdőben tanulnak. A diákok például a „kávéházi vendéglátás” nevű foglalkozás keretében gyakorolják a matematikai műveleteket, idegen nyelvet, kommunikációs ismereteket, az „Európai Unió” nevű foglalkozásokon pedig gazdasági ismereteket, történelmet, nyelveket és földrajzot oktatnak nekik.

Forrás:

<https://nlc.hu/szabadido/20200812/tantargyak-iskola-vilag/>

<https://petofilive.hu/hirek/cikk/2018/11/21/mit-tanulnak-az-iskolaban-a-vilag-kulonbozo-pontjain/>

<https://index.hu/belfold/2015/03/26/tantargy-fernszrag-fern-oktatasi-reform-tantargy-projektmodszert/>

a) Egészítsd ki az alábbi táblázatot!

Ország	Tantárgy
Izrael	kiberbiztonság
Hawaii	szörf, szörfözés
Finnország(ban) (Finn, finn nem fogadható el)	Kávéházi vendéglátás
Baskír Köztársaság	méhészet, méhgazdálkodás (méhészgazdálkodás nem fogadható el)
Oroszország(ban)	sakk

5p

b) Igaz – Hamis

Finnországban az „Európai Unió” nevű foglalkozásokon kommunikációs ismereteket, történelmet, nyelveket és földrajzot oktatnak. **H**

Az orosz gyermekek műszaki rajzolást is tanulnak. **I**

A természet szépségét Japánban és Finnországban is a környezetben tanítják. **I**

A Baskír Köztársaságban több, mint 100 iskolában van saját méhészet. **H**

4p

c) Mit jelentenek a szövegben található idegen eredetű szavak? Húzd alá a szinonimáját! Figyelj, lehet, hogy több szó is aláhúzható!

ominózus:

őszi

híres

emlékezetes

tinédzser:

serdülő

kamasz

tiszteletlen

bullying:

biztonság

mesterséges intelligencia

bántalmazás

asztronómia:

csillagjósolás

csillagászat

kisbolygótan

kreatív:

sokféle

találékony

elméleti

6p

d) Képzeltben a világ messzi tájaira is eljutottunk. A helyesírásuk sem okoz gondot? Hogyan kell írni a következő földrajzi neveket melléknévként?

Földrajzi név (Mi?)	Melléknév (Milyen?)
Finnország	finnországi
Japán	japán, japáni (régies)
Baskír Köztársaság	baskír köztársasági
Hawaii	hawaii
Európai Unió	európai uniós, európai uniói

5p

e) Melyik szóra illenek a meghatározások? Az első bekezdésből válogass!

felszólító módú ige: **lássuk**

tárgyragos összetett főnév: **iskolakezdezt**

igekötős ige: **elérkezik**

egy szótagú kérdő névmás: **mit, mi**

vegyes hangrendű helyhatározó: **iskolában, iskolákban**

5p

f) Melyik szóra ismersz rá a felsoroltak közül a szerkezeti képletük alapján? Írd a vonalra a megfelelő kifejezést!

T = szótő K = képző J = jel R = rag

A következő szavak közül válogathatsz:

maradjanak, ismereteket, tanulnak, méhészet, híresek

T + K + J = **híresek**

T + K + K = **méhészet**

T + J + R = **maradjanak**

T + K + J + R = **ismereteket**

T + K + R = **tanulnak**

5p	
----	--

3. Nem mindegy!

A hasonló alakú szavak sokszor megnehezítik a helyes szóalak kiválasztását. Pótold a következő mondatok hiányzó szavait! Ügyelj arra, hogy a zárójelben lévő szavak közül a helyeset válaszd!

A végzős **f i ú k** (fiuk-fiúk) elindultak az izgalmas túrára: vadvízi evezés várt rájuk a következő két napban. Az első órákban **e g y h a n g ú a n** (egyhangúan-egyhangúlag) telt az idő, a **s e k é l y** (csekély-sekély) vízű patakban nem volt kihívás a csónakban maradni. A **g o n d t a l a n** (gondatlan-gondtalan) órákat azonban hamarosan felváltották a kanyargós völgyek, meredek lépcsők. Elég lett volna egy **g o n d a t l a n** (gondatlan-gondtalan) pillanat, és máris felborul a csónak. A kaland végén valamennyien **e g y h a n g ú l a g** (egyhangúan-egyhangúlag) arra szavaztak, hogy jövőre megismétlik a kihívást.

6p	
----	--